

A photograph of two young children, a girl in a red cardigan and a boy in a dark blue sweater, looking intently at a colorful children's book. The book features illustrations of a giraffe, a parrot, and a panda. The background is softly blurred, suggesting an indoor setting like a library or classroom.

Geïntegreerde aanpak BoekStartBibliotheek *op school*



BoekStart

de Bibliotheek
op school





Kunst van Lezen (van Stichting Lezen en de Koninklijke Bibliotheek (KB)) en de Bibliotheken bieden met de aanpak van BoekStart in de kinderopvang en de Bibliotheek *op school* een sterke doorgaande lijn aan op het gebied van taal, lezen en mediawijsheid voor kinderen van 0-18 jaar, hun ouders en hun begeleiders in kinderopvang, op de basisschool en de middelbare school. Kinderopvang- en onderwijsorganisaties maken niet alleen gebruik van deze doorgaande lijn in beleid, maar willen soms ook fysiek dichterbij elkaar komen. Met name voor de leeftijdsgroep 0-12 jaar zoeken deze organisaties naar een gezamenlijke huisvesting.

Peuterspeelzalen, voorscholen en ook kinderdagverblijven zitten niet alleen meer in de buurt van een basisschool, ze verhuizen de groepen steeds vaker naar ruimtes binnen de muren van de school. Zo geven gemeenten of wijken invulling aan een Brede school, een Integraal Kind Centrum (IKC) of een andere vorm van samenwerking ten behoeve van het jonge kind. Bibliotheken krijgen hierdoor de vraag of de schoolbibliotheek met de BoekStartcollectie (voor kinderen tot 4 jaar) geïntegreerd kan worden. Wat moet de Bibliotheek doen om BoekStart in de kinderopvang en de Bibliotheek *op school* gecombineerd uit te voeren?

Omdat niet elke Bibliotheek op dezelfde wijze BoekStart in de kinderopvang en de Bibliotheek *op school* uitvoert en omdat niet elk samenwerkingsverband hetzelfde is, is er ook niet één antwoord op deze vraag. Wel zijn er optimale richtlijnen te geven hoe de zeven bouwstenen, de basis van beide programma's, ingevuld kunnen worden.

In deze notitie beschrijven we de optimale invulling per bouwsteen in het geval er sprake is van een BoekStartBibliotheek *op school*: een geïntegreerde samenwerking tussen Bibliotheek, kinderopvang en basisschool. We geven een definitie en invulling per bouwsteen. Daarnaast benoemen we ook enkele aandachtspunten en kansen. Deze kunnen helpen om lokaal passende keuzes te maken en om de meerwaarde voor alle partijen over het voetlicht te brengen.

Voor vragen of ondersteuning: neem contact op met de provinciale coördinator voor BoekStart of de Bibliotheek *op school*, of mail naar info@boekstart.nl of info@debibliotheekopschool.nl.



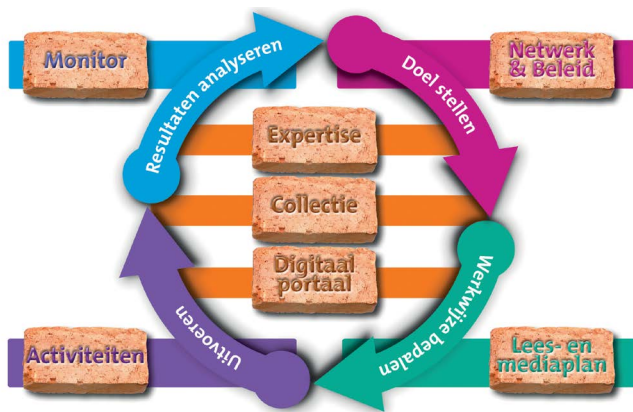


1. Aanpak voor kinderopvang en basisschool

BoekStart in de kinderopvang

BoekStart in de kinderopvang heeft als doel om kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar, hun ouders en pedagogisch medewerkers via de kinderopvang met boeken, voorlezen en de Bibliotheek kennis te laten maken. BoekStart is de start van de doorgaande leeslijn. Het is belangrijk om vroeg met voorlezen te beginnen en een aanpak te kiezen die goed aansluit bij de ontwikkelingsfasen die kinderen doorlopen.

Met BoekStart in de kinderopvang is er vanuit de Bibliotheek structurele aandacht voor een aantrekkelijke leesplek in de kinderopvang met een collectie geschikte boeken, deskundigheidsbevordering van pedagogisch medewerkers, mediaopvoeding, betrekken van ouders, borging in beleid door middel van een voorlees/mediaplan en samenwerking met partners in een leesbevorderingsnetwerk. BoekStart sluit aan bij bestaande VVE-activiteiten en -programma's, zoals BoekenPret dat sinds 2015 in BoekStart is geïntegreerd.



De aanpak van BoekStart in de kinderopvang volgt de pdca-cyclus (plan, do, check, act). De aanpak is geborgd wanneer deze zowel in het beleidsplan van de Bibliotheek, als in dat van de kinderopvang is opgenomen en onderdeel is van de jaarlijkse begroting. De benodigde expertise van voorleesconsulent en voorleescoördinator is op orde en wordt via bijscholing op peil gehouden. Alle medewerkers worden over de inhoud en voortgang geïnformeerd en de voortgang van de aanpak staat regelmatig op de agenda bij directie, financiële afdeling en het management van alle vestigingen. De aanpak wordt regelmatig geëvalueerd, zowel intern, als met de gemeente en met de kinderopvangpartners. Op basis van evaluatieresultaten worden processen, waar nodig, aangepast.

De Bibliotheek op school – basisonderwijs

Met deze aanpak werken bibliotheken, scholen en gemeenten op strategisch niveau structureel samen aan taalontwikkeling, leesbevordering en mediawijsheid van kinderen. De doelen zijn een aantoonbare kwaliteitsverbetering van het onderwijs en het stimuleren van meer lezen, op school en thuis.

De Bibliotheek op school vergt een structurele samenwerkingsovereenkomst tussen school, (gemeente) en bibliotheek. Daarnaast wordt er uitvoering gegeven aan de bouwstenen collectie, expertise, monitor, lees -en mediaplan en digitaal portaal (voor leerlingen). De aanpak kent de fases acquisitie, implementatie, uitvoering en borging. In het eerste samenwerkingsjaar worden de bouwstenen stap-voor-stap geïmplementeerd. In de meeste gevallen wordt na drie jaren de borgingsfase bereikt.

De aanpak van de Bibliotheek op school volgt tevens de pdca-cyclus (plan, do, check, act). De aanpak is geborgd wanneer deze in het beleidsplan van de bibliotheek is opgenomen en onderdeel is van de jaarlijkse begroting. De benodigde expertise van onderwijsspecialist en leesconsulent is op orde en wordt via bijscholing op peil gehouden. Alle medewerkers worden over de inhoud en voortgang geïnformeerd en er wordt voor gezorgd dat de aanpak regelmatig op de agenda staat bij directie, de financiële afdeling en het management van alle vestigingen. De aanpak wordt regelmatig, zowel in- als extern, met de gemeente en met de onderwijspartners geëvalueerd. Waar nodig worden processen op basis van de evaluatieresultaten aangepast.



2. Verschillende vormen van samenwerking

Bij een samenwerking met onderwijsaanbieders aan kinderen van 0-12 jaar zijn in principe twee situaties mogelijk:

- A) een doorgaande lijn in aparte vestigingen en
- B) een geïntegreerde aanpak binnen een vestiging.

A) Doorgaande lijn in aparte vestigingen

Kinderopvang en basisschool zitten in aparte vestigingen (naast of op loopafstand van elkaar). Zij zijn beide goed op de hoogte van de inhoud van BoekStart in de kinderopvang en de Bibliotheek *op school* en zij verwijzen naar elkaar bij het adviseren van ouders over het belang van lezen voor hun kind.

In het geval van een doorgaande lijn over aparte vestigingen wijzen we op de volgende aandachtspunten en kansen.

Aandachtspunten

- Netwerk & Beleid: Leg in de dienstverleningsovereenkomst met de school en de kinderopvanginstelling onder artikel 6. *Publiciteit* vast dat partijen ook verantwoordelijk zijn voor het informeren van ouders over inhoud en kansen van BoekStart of de Bibliotheek *op school* bij de vestiging in de buurt, zodat het kind gebruik kan maken van de faciliteiten die de doorgaande lijn biedt.
- Netwerk & Beleid: Zorg voor een goede afstemming over de uitvoering van activiteiten als er verschillende consulenten vanuit de bibliotheek bij de kinderopvanginstelling en basisschool werkzaam zijn, zeker ook als het gaat over het informeren en betrekken van ouders.
- Expertise: Zorg dat de consulenten basiskennis hebben over elkaars doelgroep, zodat ze makkelijker met elkaar kunnen afstemmen.
- Digitaal Portaal: Zorg binnen de schoolcatalogus voor een goede verwijzing naar [Boekstart.nl](https://www.boekstart.nl), bijvoorbeeld via een widget.

Kansen

- Netwerk & Beleid: Door nadrukkelijk met beide partijen om tafel te zitten, wordt de samenwerking op de thema's lezen en mediawijsheid/-opvoeding gestimuleerd.
- Collectie: Zorg al vanaf het begin voor herkenbaarheid en een eenduidige uitstraling door in de kinderopvanginstelling en basisschool met hetzelfde bibliotheekmeubilair te werken en dezelfde soort signing te hanteren (dezelfde stijl, met behoud van eigen logo's).
- Leesplan: Zorg voor samenhang en samenwerking, ondanks dat er met verschillende (voor)leesplannen wordt gewerkt; bijvoorbeeld bij landelijke leescampagnes zoals De Nationale Voorleesdagen en de Kinderboekenweek.
- Monitor: Formuleer op basis van de resultaten van beide monitoren doelen die in elkaars verlengde liggen, bijvoorbeeld door het doel dat voor de kinderopvanginstelling wordt gesteld een vervolg te geven in een doel bij de Bibliotheek *op school*, of door in de kinderopvanginstelling al te anticiperen op een doel dat je bij de Bibliotheek *op school* wilt realiseren.
- Activiteiten: Gezamenlijke voorleesactiviteiten organiseren op school en/of in de kinderopvang.

B) Geïntegreerde aanpak binnen een vestiging

Kinderopvang en basisschool zitten in hetzelfde pand en werken nauw samen, of de school besluit om ook de voorschool en buitenschoolse opvang uit te voeren. Daarbij is in een optimale situatie ook sprake van een gezamenlijke (voor)schoolbibliotheek, een gezamenlijk (voor)lees/mediaplan en van gedeelde expertise in een gezamenlijk team. We beschrijven hierna wat er voor BoekStart in de kinderopvang en de Bibliotheek *op school* nodig is bij zo'n geïntegreerde aanpak.



3. Definities van de bouwstenen

Om inzicht te verkrijgen in wat er nodig is om een geïntegreerde aanpak te doen slagen, staan hier de definities van de bouwstenen van BoekStart in de kinderopvang en die van de Bibliotheek *op school* naast elkaar. Die definities corresponderen met elkaar, zodat ook daar de doorgaande lijn te zien is. In de laatste kolom staan de bouwsteendefinities bij een geïntegreerde aanpak.

	BoekStart in de kinderopvang	De Bibliotheek <i>op school</i>	Geïntegreerde aanpak BoekStartBibliotheek <i>op school</i>
Netwerk & Beleid	Bibliotheek, kinderopvang, jeugd-gezondheidszorg en gemeente werken als netwerk aan een gedeelde visie en borgen de doelen in hun beleid.	Bibliotheek, school(bestuur) en gemeente werken als netwerk aan een gedeelde visie en borgen de doelen in hun beleid.	Bibliotheek, kinderopvang, jeugd-gezondheidszorg, school(bestuur) en gemeente werken als netwerk aan een gedeelde visie en borgen de doelen in hun beleid.
Expertise	Bibliotheek en kinderopvang zetten hun expertise in om de voorleesprestaties en leesstimulerende inzet van de pedagogisch medewerkers (o.a. richting ouders) te verbeteren.	Bibliotheek en school zetten hun expertise in om de leesprestaties van de leerlingen en de leescultuur thuis i.s.m. de ouders te verbeteren.	Bibliotheek, kinderopvang en school zetten hun expertise in om de leesprestaties van de leerlingen en de voorleesvaardigheden en leesstimulerende inzet van de pedagogisch medewerkers en leerkrachten (o.a. richting ouders) te verbeteren.
Collectie	Alle pedagogisch medewerkers, kinderen en ouders hebben toegang tot een actuele en gevarieerde collectie in een inspirerende leesomgeving in de kinderopvang en/of in een (digitale of mobiele) bibliotheek.	Alle leerlingen en leerkrachten hebben toegang tot een actuele en gevarieerde collectie in een inspirerende leesomgeving in een school en/of in een (digitale of mobiele) bibliotheek.	Alle pedagogisch medewerkers, kinderen, leerkrachten, leerlingen en ouders hebben toegang tot een actuele en gevarieerde collectie in een inspirerende leesomgeving in een opvang, school en/of in een (digitale of mobiele) bibliotheek.
Digitaal portaal	Pedagogisch medewerkers en ouders hebben toegang tot de content van het ondersteunende digitaal portaal van BoekStart met informatie over (voor)leesplezier en mediaopvoeding (via widget naar boekstart.nl).	Leerlingen, leerkrachten en ouders hebben toegang tot de content van het ondersteunende digitaal portaal van de Bibliotheek <i>op school</i> .	Pedagogisch medewerkers, leerkrachten, leerlingen en ouders hebben toegang tot de content van het ondersteunende digitaal portaal van de geïntegreerde aanpak met informatie over (voor)leesplezier, mediaopvoeding en -wijsheid.
Monitor	De pedagogisch medewerkers, de voorleescoördinator KOV en voorleesconsulent vullen jaarlijks de monitor in en de Bibliotheek en KOV stellen samen op basis van de resultaten het voorlees/mediaplan op.	De leerlingen, leerkrachten en leesconsulent vullen jaarlijks de monitor in, en de Bibliotheek en de school stellen samen op basis van de resultaten het lees- en mediaplan op.	Pedagogisch medewerkers, voorleescoördinatoren KOV, leerlingen, leerkrachten en (voor)leesconsulenten vullen jaarlijks de monitor in. De Bibliotheek stelt samen met KOV en school op basis van de resultaten het gezamenlijke (voor)lees- en mediaplan op.
(Voor) lees- en mediaplan	De kinderopvang legt in samenwerking met de bibliotheek haar visie, doelen en het jaarprogramma vast in het voorlees/mediaplan.	De school legt in samenwerking met de bibliotheek haar visie, doelen en het jaarprogramma vast in het lees- en mediaplan.	De kinderopvang en school leggen in samenwerking met de bibliotheek hun visie, doelen en het jaarprogramma vast in het gezamenlijke (voor)lees- en mediaplan.
Activiteiten	In alle groepen is dagelijks aandacht voor voorlezen en er zijn activiteiten voor ouders rondom de leescultuur thuis en mediaopvoeding.	In alle groepen is dagelijks aandacht voor werkvormen rondom vrij lezen, voorlezen en praten over boeken en er zijn activiteiten (ook voor ouders) rondom leesbevordering, leescultuur thuis en informatievaardigheden/mediawijsheid.	In alle groepen is dagelijks aandacht voor voorlezen, voor werkvormen rondom vrij lezen, voorlezen en praten over boeken en er zijn activiteiten (ook voor ouders) rondom de leescultuur thuis, mediaopvoeding en informatievaardigheden/mediawijsheid.



4. Uitwerking per bouwsteen

In het geval van een geïntegreerde aanpak voor 0-12 jaar wordt zoveel mogelijk in gezamenlijkheid geregeld. De verschillende doelgroepen van BoekStart in de kinderopvang en de Bibliotheek *op school* vragen echter ook om een gedifferentieerd aanbod. Hieronder staan richtlijnen per bouwsteen voor die gezamenlijke aanpak. Met daarbij aandachtspunten en kansen, die zich mogelijk voordoen wanneer beide aanpakken geïntegreerd worden.

NB: Waar IKC staat kan ook Brede school staan, of een andere vergelijkbare variant waarin kinderopvang en basisschool samenwerken.



BoekStart in de kinderopvang

De Bibliotheek op school

- Strategische samenwerking is geborgd in beleid van kinderopvang, school(bestuur), bibliotheek, jeugdgezondheidszorg en gemeente.
- De partners werken structureel samen in een leesbevorderingsnetwerk.
- Er is één meerjarige samenwerkings- en/of dienstverleningsovereenkomst, die door elke partner is ondertekend.

Aandachtspunten:

- Kinderopvanginstellingen werken vaker dan basisscholen gemeente-overstijgend en die samenwerkingsgemeenten kunnen ook nog eens verschillen.
- De schaalgrootte van scholen en kinderopvanginstellingen kan erg divers zijn.
- Wanneer er op de basisschool al sprake is van een de Bibliotheek *op school* en de kinderopvang daar met BoekStart bij komt, vraagt dit extra aandacht voor het zichtbaar maken van de collectie voor 0-4-jarigen én van de inbreng van de medewerkers binnen de kinderopvang in het (voor)leesplan.
- Kinderopvanginstellingen en basisscholen hebben wellicht een eigen vorm van ouderpartnerschap. Maak goede afspraken over hoe de ouders als doelgroep in deze aanpak betrokken en geïnformeerd worden. Doe dat bij voorkeur gezamenlijk, vanuit één centraal punt en in dezelfde taal en huisstijl.
- Kinderopvanginstellingen zijn commercieel (krijgen geen/minder subsidie). Zij letten mogelijk meer op de kosten dan op de leeropbrengsten.
- De kosten voor beide programma's kunnen met verschillende budgetten gefinancierd worden, bijvoorbeeld uit VVE-budgetten. Dit vraagt om duidelijke afspraken binnen de overeenkomsten.

Kansen:

- Kinderen die extra begeleiding nodig hebben, komen eerder in beeld door toeleiding via JGZ/GGD.
- VVE-subsidie en andere middelen vanuit de gemeente zijn beschikbaar om een sterke samenwerking op te bouwen.
- Sterkere profilering richting ouders mogelijk, omdat alle partners samen laten zien dat lezen en mediaopvoeding belangrijk zijn.
- Sterkere profilering richting beleidspartners mogelijk, omdat er een gezamenlijk lees/mediabeleid is.
- Preventie en curatie van laaggeletterdheid verbinden, door ook de laagtaalvaardige ouders meer te betrekken bij de leesontwikkeling en hen te stimuleren ook aan hun eigen taalontwikkeling te werken.
- Betere borging van resultaten door een doorgaande lijn.

Expertise

BoekStart in de kinderopvang	De Bibliotheek op school
<ul style="list-style-type: none"> • Vaste inzet van een geschoolde voorleescoördinator (bibliotheek biedt opleiding/minimaal 1 pm'er per kinderopvang). • Team van pedagogisch medewerkers (liefst allemaal training interactief voorlezen). • Pedagogisch medewerkers worden bewust gemaakt van het belang van digitale media naast/in combinatie met boeken (mediaopvoeding). • Voorleesconsulent van de bibliotheek (min. 0,25 uur p/w na opstartfase). 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaste inzet van een geschoolde leescoördinator (bibliotheek biedt opleiding/minimaal 1 leerkracht per school). • Team van leerkrachten (liefst allemaal training/workshop rond verschillende leeswerkvormen). • Leesconsulent van de bibliotheek (min. 1 uur p/w).

Aandachtspunten:

- Voor de BoekStart-taken van pedagogisch medewerkers zijn er vaak geen verleturen (betaalde uren voor scholing en overleg, buiten de tijd voor de groep). Pm'ers hebben geen taakuren zoals de leescoördinatoren die wel hebben.
- Het opleidingsniveau van leerkrachten (hbo) en pm'ers (mbo) verschilt.
- De huidige leesconsulent heeft aanvullende expertise nodig om ook binnen BoekStart alle bouwstenen goed uit te voeren. Maak een keuze tussen een generalist (met expertise voor beide doelgroepen) en een specialist (met expertise voor een specifieke doelgroep).

Kansen:

- De (voor)leesconsulent wordt een vaste factor (herkenning) voor kinderen én hun ouders
- De overgang in het taalonderwijs van voorschools naar basisschool verloopt soepel. Er is een gedeelde expertise en een eenduidige aanpak om de leesprestaties van de leerlingen en de leescultuur thuis i.s.m. de ouders te verbeteren.
- Kind en Media (www.kindmedia.nl) loopt t/m 6 jaar: dit waarborgt een vervolg bij de doelgroep 4-6 jaar.
- De netwerkbijeenkomsten voor voorleescoördinatoren en leescoördinatoren kunnen verschillende thema's hebben. Door de thema's inhoudelijk op elkaar te laten aansluiten, komt er meer eenduidigheid en focus.
- De netwerkbijeenkomsten voor voorleescoördinatoren en leescoördinatoren worden ingezet om te leren over elkaars doelgroep.





BoekStart in de kinderopvang	De Bibliotheek op school
<ul style="list-style-type: none">• Aantrekkelijke leesplek in de kinderopvang met een actuele en gevarieerde collectie (waaronder startcollectie BoekStart); gemiddeld 5 exemplaren per kind.• Boeken liggen in nabijheid van de kinderen (grijphoogte).• Kinderen worden in aanraking gebracht met digitale media (laten ervaren).	<ul style="list-style-type: none">• Stimulerende leesomgeving in de school met een actuele en gevarieerde collectie 0-12 jaar (minimaal 3 tot optimaal 8 exemplaren per leerling).

Aandachtspunten:

Het gebruik van de schoolbibliotheek wordt uitgebreid met de doelgroep 0-4 jaar en dat heeft consequenties voor de volgende onderdelen:

- **Collectie** - De collectie moet uitgebreid worden voor de doelgroep 0-4 jaar en geplaatst worden in de schoolbibliotheek. De collectie 0-4 dient een centrale, goed zichtbare plek in de schoolbibliotheek te krijgen, zeker als ouders/kinderen ook prentenboeken mogen lenen voor thuis. Er zijn ook collecties in de groep nodig, zoals soms ook bij kleutergroepen, omdat de boeken dichtbij het kind en de pm'er moeten zijn. Gebruik voor de collectie 0-4 bij voorkeur meubilair uit de lijn van de schoolbibliotheek dat bruikbaar is voor jonge kinderen (de boeken moeten op grijphoogte voor het kind staan).
- **Digitale media** - Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat de rol van digitale media voor de doelgroep 0-4 jaar van belang is. Stimuleer dat de organisatie een eigen visie over dit onderwerp bepaalt (wel/geen gebruik van digitale media voor doelgroep 0-4 jaar en zo ja, hoe) en zorg dat die visie uitgedragen wordt, ook richting ouders.
- **Uitlening** - De kinderen van 0-4 moeten worden toegevoegd aan het schoolbibliotheekstelsel als hun uitleningen – net als op de basisschool – geregistreerd gaan worden. Voor alle kinderen onder de 12 jaar geldt dat hun ouders toestemming moeten geven als het kind daarnaast ook wordt ingeschreven als lid van de openbare bibliotheek. De keuzes die gemaakt worden t.a.v. de functie en doelgroep van de schoolbibliotheek vragen om afspraken over zaken als openingstijden, beheer en – indien van toepassing – het afdragen van leenrechtvergoeding.
- **Financiën** - Er moet budget zijn voor aanschaf en onderhoud van de collectie en – indien van toepassing – voor het afdragen van leenrechtvergoeding. Zie het advies leenrechtvergoeding in de Toolkit op www.debibliotheekopschool.nl.
- **Privacy** - Als de bibliotheek toegang heeft tot één of meer databestanden waarin persoonsgegevens van leerlingen/kinderen zijn opgenomen, dan moet voldaan worden aan de Wet bescherming persoonsgegevens. In de Toolkit staan alle overeenkomsten die daarvoor nodig zijn.

Kansen:

- De collectie is voor leerkracht/pm'er, ouder en kind toegankelijker en zichtbaarder door de prominentere plek in het IKC.
- Kinderen van rond de vier jaar kunnen terecht bij zowel de collectie voor basisschoolleerlingen als die voor peuters.





BoekStart in de kinderopvang	De Bibliotheek op school
<ul style="list-style-type: none"> • Pedagogisch medewerkers en ouders leren het belang van het gebruik van digitale media naast/in combinatie met boeken (o.a. via ervaren en wegwijs in aanbod). • Op www.boekstart.nl vindt de gebruiker boekentips, leesbevorderingsnieuws en informatie over het belang van vroeg beginnen met voorlezen. • In samenwerking met de basisschool wordt gebruik gemaakt van het portaal voor het registreren van uitleningen. • Alle kinderen (ouders en pedagogisch medewerkers) zijn lid van de bibliotheek en de schoolbibliotheek. 	<ul style="list-style-type: none"> • De school heeft toegang tot de content op het gebied van lezen en informatievaardigheden van het ondersteunende digitaal portaal van de Bibliotheek op school. • In samenwerking met de kinderopvang wordt gebruik gemaakt van het portaal voor het registreren van uitleningen. • Alle leerlingen (en leerkrachten) zijn lid van de bibliotheek en van de schoolbibliotheek.

Aandachtspunten:

- Het digitaal portaal zoals dat er voor de basisschool is, moet voor de doelgroep 0-4 jaar nog ontwikkeld worden. Nu is er www.boekstart.nl. Een optie is om vanuit het digitaal portaal voor de basisschool via een widget te verwijzen naar Boekstart.nl.
- Om uitleningen uit de collectie 0-4 te registreren, moeten de kinderen en de pm'ers aan het schoolbibliotheekstelsel worden toegevoegd. Daarvoor moet eenzelfde protocol worden opgesteld als voor de basisscholen. De privacy moet via een bewerkersovereenkomst met de KOV en basisschool goed geregeld worden.
- Voor het toevoegen van de collectie en leners van 0-4 moeten er mogelijk instellingen in het schoolbibliotheekstelsel gewijzigd worden, zeker als het gaat om BoekStart-boekjes voor baby's.

Kansen:

- Via registraties van uitleningen is het gebruik van de volledige collectie goed te meten.
- Kinderen van 0-12 zijn via hetzelfde systeem en in dezelfde schoolvestiging lid. Dat is overzichtelijker voor ouders.



BoekStart in de kinderopvang	De Bibliotheek op school
<ul style="list-style-type: none"> • De bibliotheek, de voorleescoördinator en de pedagogisch medewerkers vullen de monitor in. • De voorleesconsulent en specialist van de bibliotheek analyseren en presenteren de resultaten. 	<ul style="list-style-type: none"> • De bibliotheek, de leerkrachten en leerlingen van groep 5-8 vullen de monitor in. • De leesconsulent en onderwijspecialist van de bibliotheek analyseren en presenteren de resultaten.

Aandachtspunten:

- Opbrengstgericht werken is voor leerkrachten vanzelfsprekend, voor pm'ers is dat (nog) niet of minder gebruikelijk.
- Het verschil in aanpak van de monitor voor voorleesconsulent en leesconsulent is wellicht lastig bij het introduceren, volgen en terugkoppelen van de monitor.

Kansen:

- Het bijstellen van een gezamenlijk beleid gebeurt op basis van gezamenlijke doelen.
- Sterkere profilering richting beleidspartners mogelijk, omdat er gezamenlijke resultaten en doelen zijn.



BoekStart in de kinderopvang	De Bibliotheek op school
<ul style="list-style-type: none"> • De KOV legt in samenwerking met de bibliotheek haar visie, leesdoelen en het activiteitenjaarprogramma vast in een voorlees/mediaplan (o.b.v. de monitorresultaten). 	<ul style="list-style-type: none"> • De school legt in samenwerking met de bibliotheek haar visie, leesdoelen en het activiteitenjaarprogramma vast in een leesplan (o.b.v. de monitorresultaten). • Eventueel wordt dit aangevuld met een informatievaardigheden/mediawijsheidplan.

Aandachtspunten:

- Als er nog gescheiden (voor)leesplannen zijn, dan is er extra aandacht en tijd nodig voor afstemming binnen kinderopvanginstelling en basisschool. Een gezamenlijk activiteitenplan kan een eerste stap zijn.

Kansen:

- Een eenduidige visie en echte samenhang in het beleid worden ondersteund door een gezamenlijk IKC-(voor)lees/mediabeleid.



BoekStart in de kinderopvang	De Bibliotheek op school
<ul style="list-style-type: none"> • Dagelijks aandacht voor (interactief) voorlezen en praten over boeken en leesactiviteiten bij landelijke campagnes. • Aandacht voor ouderbetrokkenheid, zodat er thuis ook (meer) voorgelezen wordt en ouders bekend raken met verantwoord gebruik van digitale media en de mogelijkheden van de bibliotheek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dagelijks aandacht voor lezen (vrij lezen/voorlezen/praten over boeken) en leesactiviteiten en -werkvormen bij landelijke campagnes. • Eventueel aangevuld met informatievaardigheden/mediawijsheid in de bovenbouw (bijv. tegen meerprijs). • Aandacht voor ouderbetrokkenheid, zodat er thuis ook (meer) een (voor)leescultuur komt en zij bekend raken met de mogelijkheid van de bibliotheek.

Aandachtspunten:

- Afstemming van activiteiten tussen twee doelgroepen vergt meer tijd en aandacht. De bibliotheek heeft in dat geval te maken met twee doelgroepen, de kinderopvang moet met de basisschool in gesprek en omgekeerd, en er moeten meer ouders benaderd worden.

Kansen:

- Gemeenschappelijke lees/media-activiteiten voor kinderen en intermediairs (inclusief ouders) mogelijk.
- Ouders komen eerder in beeld en dus is er meer kans om een (voor)leestrategie met hen op te bouwen.
- BoekenPret loopt t/m 6 jaar: dit waarborgt een vervolg bij de doelgroep 4-6 jaar.

Colofon

Tekst

Astrid van Dam, de Bibliotheek *op school*

Barbara van Walraven, BoekStart

Inger Bos, Stichting Lezen

Julienne van den Heuvel, Koninklijke Bibliotheek

Eindredactie

Inger Bos, Astrid van Dam

Vormgeving

Ingrid de Jong, Cubiss

Fotografie

Jørgen Koopmanschap (cover), 123rf

Copyright

Kunst van Lezen (Stichting Lezen/Koninklijke Bibliotheek)

Nieuwe Prinsengracht 89

1018 VR Amsterdam

+ 31 (0)20 6230 566

www.debibliotheekopschool.nl

www.boekstartpro.nl

Deze publicatie is mogelijk gemaakt door de samenwerking van Stichting Lezen en de Koninklijke Bibliotheek binnen het leesbevorderingsprogramma Kunst van Lezen.



Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande toestemming van debibliotheekopschool.nl worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt.

September 2017

